

L O L I T A

— fragment —

Vladimir Nabokov s-a născut la Petersburg în anul 1899. După revoluția bolșevică, în 1922, familia sa este nevoită să emigreze în Anglia. Tânărul Nabokov își termină studiile la Universitatea din Cambridge. Trăiește, pe rând, în Germania, Franța, iar din 1940 se refugiază în Statele Unite, unde după cinci ani capătă cetățenia americană. Până la vârsta de patruzeci de ani, Nabokov își scrie povestirile și eșeurile în limba rusă. Notorietatea scriitorului crește odată cu publicarea *Lolitei* (1955). Prin (1957), *Ada* (1967) sau *Lucruri transparente* (1972), ca să amintim doar câteva din romanele sale, îl impun pe Nabokov drept „cel mai bun scriitor contemporan de limbă engleză, deținător al cetățeniei americane”, după cum spune John Updike.

Autorul *Lolitei* și-a petrecut ultimii ani ai vieții în Elveția, unde a murit în 1977.

O lumină slabă de la lampadarele de pe peron se filtra prin ușa întredeschisă și printre jaluzele; razele întretăiate scormoneau întunericul încăperii, dezvăluindu-mi un tablou cunoscut.

Imbrăcată într-una din vechile ei cămăși de noapte, Lolita mea era culcată pe o parte în mijlocul patului, cu spatele la mine. Corpul ei abia acoperit și brațele goale desenau un Z. Își așezase amândouă pernele sub capul zburliț și întunecat; o lumină palidă îi încingea partea de sus a spatelui.

Am reușit să mă descotorosesc de haine și să-mi îmbrac pijamaua cu acea rapiditate aproape magică care se poate observa într-un film unde scenele de schimbare a toaletei sînt epurate de toate fazele intermediare; îmi așezasem deja genunchiul pe marginea saltei cînd Lolita își întoarse capul și mă privi prin semiintuneric.

Iată ceva la care seducătorul nu se aștepta. Afacerea cu pastilele (subterfugiul care, între noi fie vorba, era cel puțin sordid) avea drept scop provocarea unui somn atât de adînc, încît nici măcar trecerea unui regiment să nu-l poată tulbura — și iată că ea se uita la mine, borborosînd „Barbara” cu o voce păstoasă. Barbara, foarte strimtorată în pijamaua mea rămasă locului, în cumpănă deasupra micuței somnabile volubile. Încet, cu un suspin plin de amarăciune, Dolly se întoarse și-și reluă poziția inițială. Am așteptat preț de două minute nesfîrșite, cu corpul crispat pe marginea prăpastiei ca acel croitor care, în urmă cu vreo patruzeci de ani, sîrise din înaltul turnului Eiffel cu o parașută de fabricație proprie. În sfîrșit, am crezut că puteam distinge în respirația ei ritmul somnului; m-am strecurat pe marginea îngustă pe care mi-o lăsase și, pe furie, am tras spre mine învîlmăseala de pături și cearceafuri îngrămădite la picioarele mele reci ca marmura — și Lolita, ridicîndu-și fruntea, mă măsură cu un aer năucit.

După cum am aflat mi sîrziu de la un farmacist binevoitor, pastilele mele de culoare bizară nici măcar nu aparțineau marii și nobilei familii a barbituricelor; ar fi putut probabil, la nevoie, să incite la somn un nevrotizat convins de efectul lor soporific, dar dozajul lor fusese mult prea slab pentru a avea un efect prelungit asupra unei mici nimfe obosite dar vigilente. Să fi fost medicul din Ramsdale un șarlatan sau o vulpe bătrînă și neîncrezătoare? Asta nu are — și nu avea — nici un fel de importanță. Fusesem înșelat și doar asta conta. Cînd Lolita își redeschise ochii, a trebuit să mă inclîn în fața realității: chiar dacă somniferul și-ar fi făcut efectul mai tîrziu, impunitatea pe care o scontasem devenea himerică. Se întoarse încet și capul îi recăzu pe perinele atît de egoist acaparate. Zăceam nemiscat la marginea patului, mîngîindu-i cu privire pîrlă zburliț și reflexul difuz al trupului ei nimfic (jumătate din coapsa și din umărul descoperit) și încercam să-i apreciez profunzimea somnului după cadența aproape imperceptibilă a respirației. După ce au trecut cîteva minute în care nu s-a întîmplat nimic, credeam că pot risca o mică apropiere de acest reflex înnebunitor; dar abia intrai în aura ei călduță și feerică cînd micuța Dolores își oprî respirația. Aveam cumplită impresie că era perfect trează gata să izbucnească în urlete la cel mai mic contact al jonșiciei mele. Fie-ți milă, cititorule, oricît de mare țîr și scriba față de eroul cu inima prea slabă al acestei cărți, față de sensibilitatea sa morbidă și circumspecția lui fără seamăn și nu trece peste aceste pagini esențiale. Privește-mă; n-ai putea exista dacă nu m-ai privi deloc; încearcă să descoperi căprioara pe care o port ascunsă în mine, tremurînd în pădurea nedreptății mele. Să încercăm chiar să zîmbim: un mic zîmbet nu dăunează nimănui. Imaginează-ți, de exemplu, că nu știam unde să-mi așez capul și că necazurilor mele se mai adăugau și arsurile de stomac (dumnezeule, cînd te gîndești că ei numeau asta cartofii prăjiți „a la française”!).

Cît despre mica mea nimfă, dormea din nou cu pumnii strînși; totuși nu îndrăzneau încă să trec la periplul meu fermecat. *Micuța Adormită sau Amantul Ridicol*. Miine, gîndeam eu, o voi îndopa cu celelalte pastile care o anesteziaseră atît de bine pe mama ei. Ia să vedem, unde le pusesem — în torpedoul mașinii sau în sacoașă? Trebuia să mă aștept o oră sau două pentru ca apoi să-mi reiau, pe nesimțite, atacul? Nimfologia este o știință exactă. Un contact efectiv m-ar duce într-o secundă la fîntă. Un spațiu intermediar de un milimetru ar aduce după sine alte zece. Răbdare.

Nu cunoșc loc mai zgomotos decît un hotel american; și nu uitați că hotelului acesta i se

făcuse publicitate cum că ar fi familial, liniștit și molcuț — un han de modă veche ce oferă „o viață de conac” și alte aiureli. Bubul-tul de la ascensor (aflat la vreo douăzeci de metri înspre nord-est de capul meu, dar atît de puternic încît părea să fie manevrat în timpla mea stîngă) alterna cu izbiturile și zdrăgănelile ce însoțeau diferitele evoluții ale mașinării și acest zgomot se prelungea mult după miezul nopții. Deodată la est de urechea mea stîngă (admițînd că eram în continuare culcat pe spate neîndrăznind să îndrept partea mea cea mai abjectă spre coapsa neguroasă a partenerii mele de pat), culoarul se umplu de exclamații stridente, vesele și inepte, sfîrșite cu o rafală de „noapte bună”. Cînd toate acestea dispărușeră cu totul, un closet aflat la nordul geografic al creierului meu preluă ștafeta. Bazinul de apă, care avea un timbru de bariton energetic și viril, părea să funcționeze fără întreprupere, astfel încît jetul său gîlgiitor și nesfîrșitul fișit al umplerii zgîlțiau peretele din spatele meu. Apoi, undeva spre sud, un client cuprins de o indigestie necruțătoare își scuipea sufletul împreună cu whiskyul pe care-l băuse, iar apa din bazinul său (un jet ce o adevărată Niagară aflată în apropierea băii noastre) duse totul pe apa sîmbetei. Iar cînd, în sfîrșit, cataractele amuțiră și vinătorii fermecați adormiră, chiar sub fereastra insomniei mele, în partea vestică a locului meu de veghe, strada — o alee respectabilă mărginită de copaci mari, eminemamente rezidențiali — degeneră într-un maneaj odios, fiind infestată de camioane ciclopice care tunau în ploaia și vîntul nopții.

Și aici, la mai puțin de un lat de palmă de mine și de viața mea pusă pe jar, nebuloasa mea Lolita dormea! După o lungă așteptare, miam întors încă o dată tentaculele spre ea, însă de astă dată scrișitului soției n-a trezit-o. Acum masa avidă a corpului meu era atît de aproape de ea, încît îi simțeam, asemenea unui suflu călduț pe fața mea, emanația umărului gol. Brusce, se ridică dreptă, sughită și debită *prestissimo* nu știu ce nerozie privind bărcile, apoi își trase cearceafurile și se afundă din nou în fericita opacitate a tinerei sale inconștiențe. Se zbătea în fluxul opulent al somnului adineaori teluric, acum selenar și brațul ei se abătuse neașteptat peste fața mea. Am cuprins-o preț de o secundă. Se desprinsese însă de umbra strînsorii mele în mod instinctiv, fără violență, fără repulsie, dar cu acel murmur neutru și plîngăreț al copilului ce protestează împotriva oricărei atenții la odihna sa naturală. Și lucrurile reveniră în punctul lor de plecare: Lolita, prezentînd lui Humbert spatele ei curbat și Humbert cu miinile sub ceafă, chinuit de dorință și dispense.

Aceasta din urmă m-a obligat să mă retrag pînă în baie să beau un pahar cu apă — cel mai bun remediu din cîte cunosc în ceea ce mă privește, exceptînd, poate, ridicile imnuate în lapte; cînd m-am reintors în ciudata fortăreață striată cu linii palide, în care hainele Lolitei, cele vechi și cele noi, se tăvăleau pline de incîntare pe mobilele care parcă pluteau în derivă, fetița mea recalitrantă se ridică în fund și ceru la rîndul ei apă. Apucîndu-și ofranda, bău dintr-o sorbitură cu recunoștință, atîngînd cu genele lungi marginea rece a paharului din plastic, iar apoi, cu un gest copilăresc mai emoționant decît cea mai senzuală mișcare, micuța Lolita își șterse buzele de umărul meu. Recăzu pe pernă și adormi îndată.

N-am riscat să-i mai dau o pastilă, sperînd încă că prima avea să-i întărească somnul. Plănuiam o nouă tentativă de apropiere, știind dinainte că avea să fie respinsă și că ar fi fost mai bine să am răbdare, fără să fiu totuși în stare să aștept. Alunecai iarăși spre iubita mea scripitoare, apropiindu-mă sau bătînd în retragere ori de cite ori mi se părea că o văd mișcîndu-se sau pe cale s-o facă. O briză ușoară, venită din țara minunilor, începea să-mi împregneze gîndurile ce păreau acum amortise ca și cum ogînda în care se reflecta ar fi fost brăzdată de fantasma acestei respirații. Uneori conștiința mea pilpîia corpul meu cădea în străfundurile somnului de unde ieșea cu greu și o dată sau de două ori m-am surprins sfîrșind melancolic. Norii tandreți marcau piscurile dorinței. De mai multe ori am avut impresia că prada mea fermecată va veni de la sine în întîmpinarea vinătorului, coapsa ei urcînd spre mine pe nisipul alunecos al unei plaje îndepărtate și fabuloase, dar micuța adormită își schimbă cu încetineală poziția și am înțeles atunci că se afla mai departe ca oricînd.

Să-mi fie iertat că insist atît de mult asupra contorsionărilor și tranșelor acelei nopți memorabile, dar vreau să demonstrez că nu sînt n-am fost și nici n-aș fi putut să fiu vreedată o brută scirboasă. Acest țărîm nebunesc și inspirat căruia îi dădeam tircoale este patrimoniul poezilor și nu terenul de vînătoare al criminalilor. Dacă mi-aș fi atins scopul, voluptatea mea ar fi fost numai blindetă — un fel de combustie internă căreia Lolita, chiar trează fiind, nu i-ar fi simțit flacăra. Încă mai speram că se va scufunda într-o letargie atît de profundă, încît voi putea iubi și altceva decît simpla ei reflecție. Și astfel, între două încercări nehotărîte, cedînd unei aberații senzoriale care o metamorfoza în fulgi de lună sau în jerbă de floricele catifelate, visam că devin conștient și o pîndeam cu ochii deschiși.

În primele ore după miezul nopții, agitației hotelului îi luă locul acalmia. Apoi, spre orele patru ale dimineții, auzii izbitura unei uși și cascada toaletelor de pe culoar. Imediat după ora cinci, un monolog cu ecouri repercutate urcă la mine, pe fragmente, din curte sau din garaj. Monolog nu este termenul cel mai exact, deoarece oratorul tăcea la opt sau zece secunde, probabil pentru a-și asculta interlocutorul, dar vocea acestuia nu se făcea auzită și din cauza asta ceea ce auzeam rămînea incoerent. Între timp, accentele dezinvolve ale acestui pseudo-monolog grăbiră sosirea zorilor și încăperea era deja colorată în gri-liliachiu cînd primele jeturi de apă se puseră impetuos în mișcare, iar ascensorul își reluă naveta cu gemete și scrișnituri, de sus în jos și de jos în sus cu încărcătura lui de clienți treziți devreme, iar eu am așpit lamentabil timp de cîteva secunde în care Charlotte era o sirenă într-un acvariu verde-albăstrui și undeva pe coridor reverendul Boyd striga „Bonjour, bonjour!” cu vocea sa dulceață, iar păsările ciripeau în copaci — și, deodată, Lolita căscă.

Nobile și frigate doamne din juriu! Mă gîndeam că aveam să trecă luni de zile, poate ani, înainte de a îndrăzni să mă demasc în fața lui Dolores Haze; or, la șase dimineața ea se trezise și la șase și un sfert era în mod tehnic amanta mea. Iar acum vă voi spune ceva foarte ciudat: domnelor, ea a fost aceea care m-a sedus.

Imediat după ce am auzit primul căscat matinal, am afișat un profil de Apolo dormind. În realitate, nu știam ce să fac. Va fi șocată să mă vadă alături de ea și nu într-un alt pat? Va sări să-și ia hainele și să se închidă în baie? Va cere imediat să fie dusă la Ramsdale — sau la căpătîiul mamei sale — sau în tabără? Lolita mea însă era o bună jucătoare, îi simții privirea atîntită asupra mea și cînd scoase acel mic gîlgiț pe care i-l iubeam atît de mult, am știut că ochii îi rideau. Se rostogoli înspre mine și părul ei aurii și călduț îmi atîrse clavicula. Rămăseserăm multă vreme tăcuți. I-am mîngîiat cu blîndețe părul și ne-am îmbrățișat tandru. Ea spre stînjeneala mea extaziată, arătă rafinatele comice — sîrăturile ei avînd un nu știu ce repezit și zburdalnic din care am dedus că fusese inițiată foarte devreme de un mic trib. Fără îndoială că nu prietenul Charlie o învățase. În sfîrșit, parca pentru a se convinge că eram sătul și că-mi învățase lecția, se desprinsese și mă cercetă cu atenție. Pomeții îi erau roz, curbura cărnăsoasă a buzei inferioare strălucia, dizolvarea mea era aproape. Deodată cu un sughit plin de vioiciune frenetică își apropie gura de urechea mea — dar mi-a trebuit mult timp ca să decupez în cuvinte inteligibile avalanșa fierbîntă a soaptelor ei, apoi izbucni în rîs, își îndepărtă o suviță de pe frunte și-și reluă asaltul, iar eu treptat, cînd în sfîrșit am înțeles ce-mi sugera, aveam senzația ciudată că trăiam într-un univers de vis, într-o nouă lume halucinantă în care totul era permis. I-am răspuns că nu cunoaștem jocurile pe care le practicase cu Charlie. „Ce? Deci niciodată n-ai...?” Fata ei se strîmbă într-o mimică de scribă neîncrezătoare. „Niciodată n-ai...?”, reluă ea. Am vrut să temporizez, mîngîind-o cu vîntul buzelor. „Nu faceți asta!”, gemu pe un ton nazal, îndepărtîndu-și brusce umărul brăzdat de buzele mele. (Avea — și și-a păstrat timp de mai multe luni — un mod curios de-a considera toate mișcările, cu excepția sîrăturii pe gură și a cuplării brute, mișcări care i se păreau „anormale” sau „de un romantism de apă de trandafir”.)

„E adevărat? Insită ea, aflată acum în genunchi deasupra mea. N-ai făcut niciodată asta cînd erai puști?”

— Niciodată, am răspuns eu — și era adevărul gol gol.

— OK, spuse Lolita. Iată cum se procedează.”

Nu, nu-i voi supune pe doicii mei cititori la povestirea amănunțită a presupunerilor Lolitei. Este de ajuns să spun că n-am desprins nici cea mai mică urmă de pudoare la această fermecătoare copilă cu formele abia conturate, această fetiță pe care noile metode de educație mixtă, obiceiurile juvenile, dubioasa industrie a taberelor de vacanță sau mai știu eu ce au depravat-o total și iremediabil. În ochii ei actual sexuală făcea parte integrantă din lumea trecătoare a copilăriei despre care adulții nu știau nimic. Despre ce făceau persoanele mature cu scopul de a procrea nu-i păsa deloc. Și micuța Lo îmi manevra viața cu o energie simplistă ca și cum ar fi fost un mecanism insensibil și străin mie. Totuși, cu toată nerăbdarea ei de a mă face să admir acest univers al copilăriei, nu era deloc pregătită pentru anumite divergențe între dimensiunile mele și ale unui puști. Doar orgoliul o reținuse să nu abandoneze, deoarece, în situația insolită în care mă aflam, îmi dădeam silința să simulez o candoare supremă cît puțin atît cît puteam să suport. Dar aceste detalii sînt de prisos; problemele sexuale, de vreme ce sînt numite astfel, nu fac subiectul povestirii mele. Oricine dorește poate să-și imagineze după bunul plac aceste elemente de pură animalitate. Ambiția mea este mai mare: să fixez pentru totdeauna magia periculoasă a micilor nimfe.

(...) Mi-a povestit cum fusese pervertită. În timp ce mîncea banane făinoase și insipide, pierseși pîrguite și delicioși cartofi chips, *die Kleine* îmi dezvăluî totul. Ici-colo își sublinia print-o grimasă nostimă povestirea pe cît de prolixă pe atît de dezlinată. Imaginea cea mai vie pe care mi-a lăsat-o, cred că am mai scris deja asta, este cea a mutrăsoarei ei strîmbîndu-se ca pentru a spune „puah!” — cu buza cărnăsoasă răsfîrîntă, ochii dați peste cap într-o sinteză familiară de dezgust hilar, de resemnare și indulgență față de slăbiciunea morală a copilăriei.

Confesiunile sale uluitoare începură prin cîteva observații preliminare privind fetița cu care locuia în cortul de tabără din vara precedentă — o tabără „foarte selectă”, preciză ea. Această tovarășă de cort („o mică nerușinată”, „ne bună pe jumătate”, dar „fată șic”) o familiarizase cu diverse proceduri. La început, din loialitate, Lo refuză să-mi dezvăluie numele ei.

„Era Grace Angel?” întrebai eu.

Scutură din cap. Nu, nu era ea, ci fiica unui mare grangur. El...

„Atunci poate Rose Carmine?”

— Nu, cu siguranță nu. Tatăl ei...

— N-o fi fost cumva Agnes Sheridan?”

Înghiți, dădu din nou din cap — și tresări brusc.

„Dar ia spuneți, de unde ați aflat numele lor?”

I-am explicat.

„Așa deci, se bosumflă ea. Nu, fetele din clasa mea erau mai degrabă dezimate, dar, nu chiar așa. Dacă vreți neapărat să știți se numește Elizabeth Talbot; acum este la o școală particulară, o bombă de lux; tatăl ei este un mare om de afaceri.”

Mi-am amintit eu o strîngere de inimă de mania pe care o avea biata Charlotte de-a strecura în sporvăilele ei mondena aluzii de o prețiozitate laudăroasă, cum ar fi: „Da, era anul trecut cînd fetița mea făcea camping cu micuța Talbot.”

Am întrebato-o dacă vreuna din mamele lor avuseseră cea mai mică idee de aceste divertismente safice.

„Sigur că nu”, spuse ea cu o voce stînsă mînd groaza iar apoi ușurarea, apăsîndu-și pe inimă mîna ce se prefăcea tremurătoare.

Dar experiențele ei heterosexuale mă întresau cel mai mult. Cînd intrase la școală din Ramsdale, venind din Middle West, n-avuseseră decît unsprezece ani. Ce înțelegea deci prin „mai degrabă dezimate”?

Ei bine, cele două Miranda, Anthony și Viola, se culsaseră în același pat timp de ani de zile și Donald Scott, care era cel mai timpit dintre toți băieții din școală, făcuse „treaba” cu Hazel Smith în garajul unchiului său, iar Kenneth Knight, care era cel mai inteligent, făcea exhibiționism la fiecare margine de hotar, iar...

„Să revnim la tabăra Kilt”, am spus.

Și mi-a spus îndată toată povestea. Barbara Burke, o blondă robustă, cu doi ani mai mare și cu siguranță cea mai bună înotătoare din tabără, avea o canoe fără egal în care numai Lo era admisă „pentru că eram singura fată capabilă să meargă pînă la insula Salsiei” (vreo probă de natație, îmi închipui). În fiecare dimineață din luna iulie — înțelege bine, cititorule, în fiecare dimineață lăsată de bunul Dumnezeu — Barbara și Lo își transportau barca pînă la Eryx sau Onyx (două lacuri mici din pădure) cu ajutorul lui Charlie Holmes, de treisprezece ani, fiul directorului taberei și singura ființă umană de sex puternic pe mai bine de o leghe (exceptînd un moșneg umil, surd ca o ciubotă, care servea drept om bun la toate și un fermier, proprietar al unui Ford antic, care, precum fiermării din întreaga lume, obișnuia să-și cedeze ouăle celor din tabără); deci, o, cititorule, cei trei copii o luau în fiecare dimineață pe o scurtătură din frumoasa și nevinovată pădure plină de toate emblemele tinereții — roua, cîntecul păsărilor — și acolo, în vegetația luxuriantă, Lo stătea la pîndă în timp ce puștiul copula cu Barbara într-un tufis.

Prezentare și traducere
Iacob FLOREA

COLEGIUL REDACȚIONAL:

Sergiu ADAM (redactor șef), Lidia BLIDARIU, Iacob FLOREA,
Carmen MIHALACHE-POPA, Ștefan NANIANU (secretar general de redacție)
dr. Vasile SPORICI, Emil ȘTEFANIUC

Tiparul: I. P. Bacău
Comanda 5 874/990

Revista „Ateneu”
este tipărită pe hîrtie
fabricată la C.G.H.
„Letea”

Editor: Inspectoratul pentru Cultură al Județului Bacău

Apare lunar: 16 pagini — 5 lei. Manuscrisurile reținute se publică în ordinea necesităților redacționale. Materialele nepublicate nu se restituie. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA”, sector export-import presă P. O. BOX 12-201, telex 1 00 76, București.

Redacția și administrația: Bacău, str. Vasile Alecsandri nr. 7. Telefon: 931/1 24 97